

Boekverslag Wierook en tranen (Ward Ruyslinck)

Lianne

© havovwo.nl (jan 2004)

Primaire gegevens

Titel : Wierook en tranen
Schrijver : Ward Ruyslinck
Jaar uitgave : 1958
Plaats uitgave : Amsterdam

Verantwoording van de keuze

Ik heb dit boek gekozen, omdat een vriendin zei dat dit een mooi boek is om te lezen.

Verwachting vooraf

Ik had de achterkant van het boek gelezen, en verwachtte een verhaal met wat ouderwetse, moeilijkere woorden. Ik verwachtte een zielig verhaal.

1^e reactie achteraf

Ik vond het een heel zielig boek. Ik vind het mooi om een verhaal te lezen uit de ogen van een kind. Een kind vindt alles nog zo onschuldig, terwijl je als lezer wel beter weet.

Samenvatting

Waldo is de hoofdpersoon in het boek. Het is een jongetje van ongeveer 9 jaar dat de oorlog meemaakt op de vlucht voor de Duitsers. Samen met zijn vader en moeder proberen ze op de fiets te vluchten naar de Franse grens. Als ze bij de grens komen worden ze weggestuurd omdat deze gesloten is. Ze volgen de andere vluchtelingen, en worden getroffen door een bom. Waldo verliest bij dit bombardement zijn beide ouders. Waldo wordt dan verzorgd in een ziekenhuis omdat hij zijn voet heeft geblesseerd. Daar vandaan wordt hij door Belgische soldaten meegenomen naar de kust, richting een opvangtehuis. Onderweg stoppen ze een keer en dan ontmoet Waldo zijn oude buurmeisje Vera die haar moeder is kwijt geraakt en haar vader zit in het leger. Ze spreken af om samen verder te gaan naar de kust, om in de duinen een huis te bouwen en daar te gaan wonen tot dat de oorlog voorbij is. Onderweg worden ze ingehaald door de Duitsers die veel land veroveren. Ze schrikken en verstoppen zich in een dichtstbijzijnde schuur. De Duitsers ontdekken hen en ze zijn bang dat ze nu zullen sterven. De Duitsers doen niks en laten ze gaan. Omdat de Duitsers nu toch al zoveel land hebben ingewonnen besluiten Vera en Waldo terug naar huis te gaan. Het is een hele lange reis onderweg komen ze vier soldaten op motoren met zijspan tegen en ze mogen meerijden naar Antwerpen. Onderweg stoppen ze in het bos en voeren Waldo dronken en dan nemen twee van hen Vera mee verder het bos in. Als Waldo wakker wordt en alles heeft uitgespuugd voelt hij zich verlaten want iedereen is weg. Dan denkt hij dat de Duitsers Vera ook dronken hebben gemaakt en dat ze misschien wel ergens in het bos moet liggen. Hij gaat op zoek en vind Vera kreunend van de pijn op de grond. Waldo vraagt of ze haar geslagen hebben, maar Vera zei dat de Duitsers iets hebben gedaan, dat kon ze niet. Waldo gaat hulp halen en houdt een paardenkar aan met twee mannen erin. Eén van die mannen is Juul en hij gaat mee naar Vera. Waldo hoort Juul schelden op de Duitsers en weet nog steeds niet wat er is gebeurd met Vera, maar hij is wel erg boos. Juul en zijn vriend laten een ambulance komen om Vera mee te nemen. De ambulance rijdt weg met Vera en zonder Waldo. Dan stelt Juul voor dat zij Waldo wel even in Gent afzetten. Vera ligt namelijk in het hospitaal van Gent. In Gent aangekomen gaat Waldo naar het hospitaal en dan krijgt hij te horen dat Vera is overleden. Hij gaat samen met een verpleegkundige naar een kerk waar ze kunnen bidden. Waldo bidt niet, want hij gelooft niet meer in God en merkt alleen maar dat het er naar wierook ruikt en daar is hij gek op. Dan bedenkt hij dat hij wel heel erg zondigde tegen God en vouwt toch zijn handen en doet net alsof de wierook de adem van God is die zijn kwade gedachten weg haalt.

Gebeurtenissen

In het begin van het verhaal is de oorlog al begonnen, een belangrijke gebeurtenis wordt niet beschreven (het begin van de oorlog). Verderop in het verhaal komen de ouders van Waldo om bij een bombardement.

Als Waldo en Vera elkaar ontmoeten ontstaat er een steeds hechtere vriendschap.

Er is een grote angst van Vera en Waldo dat ze opgepakt worden door de Duitsers.

Boekverslag Wierook en tranen (Ward Ruyslinck)

Lianne

© havovwo.nl (jan 2004)

Waldo is na de dood van zijn ouders erg eenzaam, als Vera dan ook nog overlijdt is hij helemaal alleen. Waldo heeft dus veel verdriet in het verhaal na het overlijden van zijn ouders en Vera.

Verdieping

* tijd

Het verhaal is chronologisch opgebouwd en duurt vijf dagen, deze begint op de tweede dag van de vlucht van Waldo met zijn ouders en eindigt in de kerk bij het ziekenhuis waar hij afscheid genomen heeft van zijn overleden buurmeisje Vera.

In die vijf dagen gebeurt er heel veel in het verhaal.

Het boek bestaat uit negen genummerde hoofdstukken zonder titel. De eerste vijf hoofdstukken gaan over de eerste vier dagen van de vlucht. De hoofdstukken 6 t/m 10 gaan over de laatste dag.

Het boek heeft een open einde, je weet dus niet hoe het verder gaat met Waldo nadat hij afscheid heeft genomen van Vera.

* ruimte

Het verhaal speelt zich af in België. Waldo reist met zijn ouders naar de Franse grens. Waldo en Vera gaan samen naar de kust. Dat doel bereiken ze niet omdat ze besluiten terug naar huis te gaan. Op de terugweg gaan ze langs een oom van Vera in Tielt. Later volgen ze de spoorlijn naar Gent die langs de Leie loopt. Vera overlijdt in een ziekenhuis in Gent. Het verhaal speelt zich vooral af in de openlucht.

* perspectief

Het boek is geschreven uit het ik-perspectief. Je ziet alles door de ogen van de 9-jarige Waldo. Zo zie je heel goed hoe een kind zich de oorlog voorstelt en wat hij denkt. Voor een 9-jarige worden er soms wat moeilijke woorden gebruikt, maar dat heeft de schrijver natuurlijk gedaan om alles zo duidelijk mogelijk over te laten komen.

* spanning

Als je het boek leest, voel je de spanning die er heerst. Mensen die op de vlucht slaan voor de Duitsers, Waldo en Vera die op de vlucht slaan zonder ouders. Als je het leest voel je de spanning van de mensen dmv de vraag: 'Zal ik dit overleven?'.
'Zal ik dit overleven?'

* thema

Het thema is de angst van de oorlog die achterblijft in een kind. Waldo verliest een beetje zijn kinderlijke gedrag door de wrede oorlog. Een voorbeeld hiervan is: De Duitsers bieden Waldo en Vera aan om mee te rijden. Maar als ze rustpauze houden worden ze dronken gevoerd, in elkaar geslagen en verkracht.

Het thema van het verhaal, heeft de schrijver d.m.v. de titel symbolisch aan willen duiden. De geur van wierook, die de lieve, vrolijke kinderwereld voorstelt, moet plaatsmaken voor de tranen van de harde werkelijkheid.

* motieven

angst	: Mensen zijn bang om de oorlog niet te overleven
geloof	: Vera bidt vaak, Waldo is het vertrouwen in God kwijt.
vriendschap	: De vriendschap tussen Waldo en Vera.
wreedheid	: de harde oorlog, de verschrikkelijke dingen die gebeuren.

Ik weet niet of de wierook in het verhaal ook een motief is, maar dit neemt zeker een belangrijke plaats in. Met de geur van wierook voelt Waldo zich gelukkig.

* Personages

Waldo : Hij is de hoofdpersoon van het verhaal. Hij is 9 jaar oud, maar toch al heel zelfstandig. Hij is enigst kind. Hij gelooft in een goede, eerlijke God en heeft een kinderlijke kijk op de mens en de wereld. Later in het verhaal gelooft hij steeds minder in God doordat hij meerdere mensen verliest. Hij begrijpt nog niet heel erg veel van de wereld. De oorlog is voor hem een avontuur. Als zijn ouders overlijden begint hij te beseffen wat de oorlog inhoudt.

Boekverslag Wierook en tranen (Ward Ruyslinck)

Lianne

© havovwo.nl (jan 2004)

Vera : Zij is het buurmeisje van Waldo. Ze kwamen elkaar tegen in een dorpje. Zij is ouder dan Waldo, daarom heeft zij het gevoel dat ze hem moet beschermen. Ze gaat een soort tweede moeder spelen voor Waldo. Ze probeert zich heel zelfstandig te gedragen. Ze wordt erg door Waldo bewonderd maar dat heeft ze niet door. Haar vader zit in het leger en ze is haar moeder kwijtgeraakt in de stroom vluchtelingen. Vera is gelovig: onderweg stopt ze bij een kapelletje om te bidden en na de oorlog wil ze kloosterzuster worden.

Ouders van Waldo : Hier wordt weinig over gezegd. Ze vormen een echt gezin in de massa vluchtelingen. Het is een traditioneel gezin, waarin de vader de beslissingen neemt en de moeder voor het gezin zorgt. Vader is snel bezorgd en probeert zijn gezin in veiligheid te brengen en moeder is erg afhankelijk van vader.

Er zijn ook nog wat bijfiguren in het boek, kort genoemd zijn dat:

Evarist, hij is soldaat in het leger en rijdt in een vrachtauto, hij neemt Waldo mee. Later als Waldo Vera heeft ontmoet komt hij nog één keer in het verhaal voor toen hij in een trein zat met krijgsgevangenen.

De zuster die Waldo hielp toen hij even in het ziekenhuis lag. Zij legde uit hoe de oorlog in elkaar zat. Daarna is er nog een zuster in het verhaal die met de dokter overlegt over Vera. De dokter zegt dan dat Vera er niet meer is. Een groepje Duitsers die Vera en Waldo dronken hebben gevoerd en vervolgens Waldo in elkaar hebben geslagen en Vera verkracht.

Titelverklaring

‘WIEROOK EN TRANEN’ De titel is een tegenstelling. In het boek komt de titel duidelijk naar voren. *De wierook*, de geur van wierook maakt Waldo, de hoofdpersoon, blij, bij het ruiken van wierook vergeet hij even alle vervelende dingen. Daar tegenover staan *de tranen* die juist naar de vervelende dingen wijzen.

Je kan de titel ook zien als de onschuldige kinderwereld en de harde vervelende grote mensen wereld.

Informatie over de schrijver

Naam : Ward Ruyslinck (dit is een pseudoniem voor Raymond de Belser)
Geboren : 17 juni 1926

Ward Ruyslinck werd geboren in Berchum, dit is een plaatsje vlak bij Antwerpen. Hij groeide op in een katholiek gezin als jongste van twee kinderen.

Zijn vader was bibliothecaris bij Shell en schreef ook twee boeken. Ruyslinck begint al vroeg met schrijven, op z'n twaalfde heeft hij al een manuscript af. (Vaargeulen)

In mei van het jaar 1940 moest het gezin vluchten voor de oorlog. Ze blijven een paar weken bij een boer in Frankrijk, waarna ze terugkeerden naar huis. In 1943 wordt hun huis getroffen door een bombardement. Niemand raakt gewond, maar het manuscript voor “Vaargeulen” gaat verloren.

Na de oorlog ging Ward Ruyslinck Germaanse talen studeren, maar hij maakte zijn studie niet af. Zijn vijf jaar oudere broer overlijdt in 1948 aan een acute longziekte. Onder andere door dit voorval en de oorlog verliest Ruyslinck zijn vertrouwen in God.

Hij vervult zijn dienstplicht, die in deze tijd is verlengd tot 21 maanden. Hij weigert officier te worden. Na zijn dienstplicht heeft Ruyslinck verschillende baantjes, en in 1953 wordt hij bibliothecaris bij het prentenkabinet van het museum Plantin-Moretus in Antwerpen. Hier werkt hij tot hij in 1984 vervroegd met pensioen gaat.

In datzelfde jaar (1953) trouwt hij met Alice Burn, een oude schoolvriendin, ze krijgen een zoon, Chris.

In 1975 wordt hij lid van de Koninklijke Academie voor Nederlandse taal- en letterkunde. In 1990 sterft zijn vrouw.

Ruyslinck verhuist dan naar Meise en gaat daar samenwonen met Monica lo Cascio. Samen met haar schrijft hij “de speeltuin”

Net vertelde ik al dat Ruyslinck het vertrouwen in God verloor door de dood van zijn broer. Voor Ruyslinck was God voortaan verantwoordelijk voor al het leed en onrecht op de wereld.

In Wierook en Tranen komt het verlize van het geloof terug, je kan verder niet zeggen dat het een autobiografisch boek is.

Boekverslag Wierook en tranen (Ward Ruyslinck)

Lianne

© havovwo.nl (jan 2004)

Om enige verschillen te noemen:

Waldo is enig kind, negem jaar oud, zijn ouders overleven de oorlog niet.

Ruyslinck zelf is op de vlucht twaalf jaar en zijn ouders en zijn broer overleven de oorlog wel.

Andere werken van Ruyslinck zijn o.a.:

- De ontaarde slapers
- Madona met de buil
- Het dal van Hinnom
- De uilen van Minerva
- Hunkerend gevangen

Voor wierook en tranen kreeg Ruyslinck in 1959 het Referendum van de Vlaamse Letterkunde.

Wierook en tranen is in 1977 verfilmd en is ook in het Frans vertaald.